

**Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції
«Міжнародне співробітництво для локального розвитку»**

Краматорськ, 26 жовтня 2016 року

**Материалы II международной научно-практической конференции
«Международное сотрудничество для локального развития»**

Краматорск, 26 октября 2016 года

5. On-line slang dictionary. – Режим доступу до словника:
<http://www.slangsite.com>

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕОНІМІВ В ЛІТЕРАТУРНОМУ
ЖАНРІ ЖАХІВ**
Колосова Г. А.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської мови гуманітарного спрямування № 3
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна*

Summary. This thesis is devoted to the research of functioning of proper names for denotation of divine creatures in the literary genre of horrors. In the centre of author's attention is a study of theonyms, as lexical instruments, which help to create atmosphere of horror and construct specific text space. Features of horror are described with the help of theonyms use, highlighting effect of "terrible" and historic character of events.

Keywords: proper names, onyms, theonyms, horror literature.

Сучасна вітчизняна лінгвістика майже повністю обійшла своєю увагою феномен літератури жахів або хорора та лексичні інструменти, що допомагають створювати цей жанр. **Задачею** нашого дослідження є осмислення місця та ролі таких специфічних лексичних інструментів як власні назви (далі ВН) або оніми, а саме теоніми, в літературному жанрі жахів. **Матеріалом** слугує короткий твір Говарда Філіпса Лавкрафта «Imprisoned with the Pharaohs».

Предметом дослідження виступає особливий вид онімів – теоніми, що представляють собою власні імена божеств у будь-якому пантеоні, тобто в групі богів або святих, що належать до певної релігії або міфології. Теонімія вважається частиною міфонімії та найбільш яскраво представлена в політеїстичних релігіях (заснованих на вірі в декількох богів) [4, с. 180-181]. В розповіді Г. Ф. Лавкрафта «Imprisoned with the Pharaohs» фігурують імена божеств з пантеону стародавнього Єгипту. Так формується **актуальність** нашого дослідження, а саме потреба розібратись у питанні: як автор за допомогою теонімів намагається створити атмосферу жаху в своїй розповіді?

Назва «хорор» походить від англійського слова *horror*, що перекладеться як «страх» або «жах». Хорором часто називають літературу жахів та містики. За словами М. С. Парфенова помилково вважати хорор «піджанром» фантастики, адже фантастичне допущення, як базовий елемент фантастичного жанру, для хорора не є обов'язковим. Так само як і містичний елемент – тому, назва жанру «література жахів та містики» містить сполучник «та» [3]. В розповіді Г. Ф. Лавкрафта містичний елемент є досить яскраво вираженим, адже вся історія відбувається навколо приїзду відомого ілюзіоністу до Єгипту та його зустрічі з невідомим жахом. Якщо ж вважати вірування стародавніх

єгиптян та їх уявлення про божеств виключно вигадкою, то фантастичний елемент підсилюється саме вживанням теонімів.

Словник літературних термінів визначає хорор як жанр літератури, метою якого є створення почуття страху, чогось жахливого, відрази в аудиторії читачів – іншими словами, створення атмосфери жаху [6]. В «Imprisoned with the Pharaohs» впродовж всієї розповіді майже до самого фіналу не фігурують жодні «жахливі» образи в реальності, а лише на словах, як частина історії Єгипту. Автор не має наміру налякати читача за допомогою таких власних назв. Основна мета – створення атмосфери історичності та достовірності того, що відбувається. Якщо ж читач починає відчувати певну достовірність того, що відбувається, страх стає ближчим та реальнішим.

В хорорі такі типові елементи, як певного роду персонажі (в нашому випадку божества), хронотопи (стародавні піраміди Гізи), теми (загробне життя, зустріч із паранормальним), сюжетні ходи (спуск у підземелля піраміди), елементи фантастики (зустріч з мертвими), детектива чи навіть казки слугують засобами, які автор свідомо чи підсвідомо використовують для досягнення своєї мети, що складає жанрову специфіку хорору. Ця мета – налякати читача.

Г. Ф. Лавкрафт так описував страх: «Страх – найстародавніше та найсильніше з людських почуттів, а найстародавніший і найсильніший страх – страх невідомого» [1, с. 725]. Працюючи напряду з емоцією страху, автори хорору використовують джерела, образи, втілення страху як специфічний художній засіб. Саме тому, використання таких специфічних ВН як теоніми допомагає створювати досить детальні уявлення про пантеон богів стародавнього Єгипту, тим самим підсилюючи атмосферу невідомого жаху.

С. Логінов надає певний ряд характеристик, типових для літератури жахів, зазначаючи, що вони не є загальноприйнятими нормами хорору. Ми співвіднесемо вживання теонімів, коли це доцільно, із характеристиками «жахливого» в творах:

1) Читач має асоціювати себе з героєм твору. При цьому герой може зовсім не нагадувати читача чи навіть не бути людиною [2]. У випадку «Imprisoned with the Pharaohs» головним героєм є всесвітньо відомий ілюзіоніст, прототипом якому послуговував Гарі Гудіні [5, с. 60]. Розповідь ведеться від першої особи, тобто, тобто головний герой виступає в ролі наратора. В такому випадку читачу легше асоціювати себе з героєм розповіді. Насиченість твору займенниками першої особи / та / ту допомагає читачу легше переносити події на себе. Поряд із наратором постійно фігурують образи носіїв теонімічних імен.

2) Буденність того, що відбувається. Жахи, які відбуваються в екзотичних обставинах, зазвичай не лякають [2]. Характеристикою «буденності» розповідь Г. Ф. Лавкрафта не володіє, адже події відбуваються в Єгипті. Постійне вживання імен стародавніх божеств також позбавляє твір буденності.

3) Перенасиченість твору буденністю може також негативно впливати на його сприйняття. Адже неможливо довго тримати в напрузі, а отже автору необхідні відступи. Тобто, ідеальним твором в жанрі хорор буде невелика розповідь [2]. «Imprisoned with the Pharaohs» є невеликою розповіддю, мова в

якій іде про туристичну поїздку в Єгипет, в яку втручається елемент несподіванки у вигляді викрадення головного героя. Стверджувати, що цей твір є перенасиченим буденністю буде помилково, адже, нестандартність ситуації та постійне вживання теонічних імен робить твір ближчим до фантастики та віддаляє його від побутового роману.

4) «Винуватість» героя. Це не означає, що герой отримує те, що заслуговує, однак, поштовхом до початку подій обов'язково мають слугувати певні дії головного персонажа [2]. Герой розповіді Г. Ф. Лавкрафта робить помилку, вибравши своїм гідом випадкову людину, про що потім шкодує. В цьому випадку помилкові дії призводять до невідворотності подальших страшних подій, а саме викрадення головного героя, опускання його на дно піраміди.

5) Складність часових рамок. З одного боку, жах є завжди раповим, а з іншого боку – ніщо так не сприяє підсиленню страху, як довге очікування [2]. У «Imprisoned with the Pharaohs» атмосфера жаху нагнітається поступово завдяки насиченості твору теонімами, як наприклад, *Horus*, *Anubis* та інші. Читача поступово наближають до фінальної сцени та зустрічі з істотою, яка, на думку головного героя, є втіленням верхівки пантеону єгипетських богів. Головний герой надає істоті своє ім'я *Unknown*. Таким чином, до реально зафіксованих в історичних джерелах імен з пантеону єгипетських богів додається штучно створений теонім. «Найстрашніша» істота з'являється майже в самому кінці розповіді, а її появі передують досить довге очікування. Отже, відбувається поєднання поступового нагнітання атмосфери з раповою появою носія теонімічного імені.

6) Відсутність кінцівки є досить типовою для хорору. Формально кінцівка може бути будь-якою – все це не має ніякого відношення до задачі розповіді – налякати читача [2]. Кінцівка «Imprisoned with the Pharaohs» є відкритою: «*But I survived, and I know it was only a dream.*» [7, р. 26]. Герой вважає, що всі події були сном, проте, зазначає, що вижив. Отже, він сам до кінця не вірить в те, що це був лише сон. Формально кінцівкою є зустріч з головною істотою. Герой вважає, що вона була лише передньою лапою гігантського чудовиська. Можна зробити висновок, що найстрашнішим моментом розповіді Г. Ф. Лавкрафта є саме кінцівка, де описується носій теонімічного імені *Unknown*.

7) Недоречним є вживання «сильних» слів, як наприклад «suddenly», «scary», «terrible». Подібні слова попереджують читача, що його збираються налякати. В крайньому випадку, такі слова та вирази можуть відноситись до чогось абсолютно другорядного, і прозвучавши в контексті, поступово почнуть впливати на психіку читача [2]. Г. Ф. Лавкрафт досить часто вживає «сильні» слова в своїй розповіді, проте вони слугують епітетами для опису не лише другорядних явищ, як наприклад, *terrible events*, *horrible way* тощо, але і для опису власне головної істоти – носія теонімічного імені: *supreme horror*, *loathsome abnormality* та ін.

Висновки. Дослідження феномену літератури жахів наразі знаходиться на своєму початковому етапі у вітчизняній лінгвістиці. Визначення ролі та місця лексичних інструментів в жанрі хорору стає важливим завданням для сучасних

дослідників. Такий специфічний лексичний інструмент як теоніми допомагає втілювати основну мету хорорів – налякати читача. Адже, теоніми, допомагають наблизити розповідь головного героя до певної історичності подій, передати зовсім небуденну атмосферу твору, ускладнити часові рамки співвіднесенням минулого та сучасного тощо.

Список використаних джерел:

1. Лавкрафт Г. Ф. Скиталець тьмы: Рассказы, сонеты / Г. Ф. Лавкрафт // Пер. с англ. - Спб.: Азбука-классика, 2004 — 864 с.
2. Логинов С. Какой ужас! / С. Логинов. – 2002. – Режим доступа к журн.: <http://www.rus.ru/loginov/books/story04.htm>
3. Парфенов М. С. Хоррор, ужасы, ужастики... Мифы и правда запретного жанра / М. С. Парфенов. – 2013. – Режим доступа к журн.: <http://darkermagazine.ru/page/horror-uzhasy-uzhastiki-mify-i-pravda-zapretnogo-zhanra>
4. Суперанская А. В. Общая теория имени собственного / А. В. Суперанская. – М., «Наука», 1978. – 367 с.
5. Joshi S. T. An H.P. Lovecraft Encyclopedia / S. T. Joshi, David E. Schultz. – Westport, Connecticut: Greenwood Publishing Group. – 339 p.
6. Literary terms. Horror. — 2015. – Режим доступа до журн.: <http://literaryterms.net/horror/>.
7. Lovecraft H. P. Imprisoned with the Pharaohs / H. P. Lovecraft. – CreateSpace Independent Publishing Platform, 2015. – 32 p.

УДК 81'373.7:81.111

THE ROLE OF ENGLISH BUSINESS IDIOMS IN INTERNATIONAL BUSINESS COMMUNICATION

Chernenko S. O.

Research advisor: Chabak L. I.

Senior Lecturer of Social Sciences and Humanities Department

*Cherkasy Educational and Scientific Institute of the State Higher Educational
Institution "Banking University",
Cherkasy, Ukraine*

Introduction. Usually international business relations between partners are fragile and complicated. Business partners speak different languages, which have their own specific features. Business idioms have some of the features, the knowledge of which will relate to find common ground with partners and establish effective relations. That's why we should clearly define the role of business idioms in international business communication.

The purpose of this paper is to find out and investigate the most popular business idioms used in negotiations and business communication and assess the role of business idioms in international business communication.

Materials and Methods. An idiom is a group of words that have a special meaning when they are used together. This meaning is different from the ordinary meaning of each word making up the idiom. For example, "think out of the box", "on

Алфавітний покажчик

Аббасова	17
Абрамович	180
Алиева	33
Альков	61
Асєєва	119
Асланова	36
Баклаженко	201
Бережок	152
Божко	19
Гашимова	158
Голубка	4
Грубі	58
Гущин	207
Давидов	123
Давидчук	99
Денисюк	190
Дмитренко	121
Дорошенко	109
Дранник	131, 136
Іванова	141
Ковтун Н.	73
Ковтун Ю.	77
Колосова	172
Корнеева	188
Кузьменко	96
Кулікова	193
Ленсу	54
Лукьянчик	91
Майстренко О.	156
Майстренко С.	220
Малініна	6
Мальцева	212
Мандоліна	205
Мельник	4
Мендоса	6
Метельська	46
Михайлова	149
Намонюк	9
Наседкина	162
Невкрытый	105
Обрусна С.	88
Обрусний. Ю.	88
Олексюк	27
Пазій	80
Полудень	96